

Новата политичка полиција за кратко време прераснала во вистински гигант, скриена сенка на Кремљ - тајна служба чии шефови контролирале и диригирале со "војска" од милион официјални и околу седум милиони неофицијални вработени и соработници на КГБ. Оваа мегатајна полиција на Советскиот Сојуз, "држава во држава", во периодот на диктатурата на Сталин, целосно се отргнала од општествената контрола и се претворила во најголем злосторник и ликвидатор на советскиот народ. Руските разузнавачи не седеле со скрстени раце и го неутрализирале секој внатрешен и надворешен обид на агентите и на шпионите да дојдат до релевантни информации за тајната руска политика и дипломатија.

СКРИЕНАТА СЕНКА НА КРЕМЉ

Пишува:
Мишко ТАЛЕСКИ

Државите и денес живеат под големото влијание на разните разузнавачки служби, кои наоѓаат свои интереси во општествата на демократиите или автократиите. Обидувајќи се да дознаат нешто повеќе за соодветното општествено уредување, често тие знаат да направат невиден раскол и неред. Една од највлијателните служби на XX век секако е руската КГБ, која повеќе од 50 години сееше страв не само кај својот народ, туку и на светската сцена. По завршувањето на Втората светска војна и зачетокот на блоковската поделба, големата мечка беше принудена да создаде служба - монструм, која до влакно ги проверуваше речиси сите сомнителни внатрешни и надворешни елементи. Нејзини зони на интерес беа речиси сите светски меридијани, почнувајќи од САД, Западна Европа, Југославија, Централна Азија. Нејзините тактики и методи на работа на моменти се граничеа со нечовечко однесување со елементи на измачување и ликвидација на угледни луѓе, кои во очите на Кремљ се претставуваа како одродници и непријатели на советската држава. КГБ денес се трансформира во современа и софистицирана разузнавачка служба на официјална Москва, но во сеќавање останаа неколку децении битка со внатрешниот и со надворешниот свет. Таа уште долго ќе биде предмет на многу анализи.

КРАТКА ИСТОРИОГРАФИЈА

Со победата на Октомвриската револуција во Русија, беше распуштена единствената и централизирана разузнавачка служба ОХРАНА - династичка политичка полиција и беа воспоставени те-

Една од најголемите конфронтации меѓу САД и СССР во периодот на Студената војна е соборувањето на американскиот шпионски авион У-2 на 1 мај 1960 година над руска територија. Пилот на авионот бил извесен Френсис Пауерс, кој според упатствата на ЦИА, требало да изврши самоубиство доколку биде погоден и соборен на руска територија.

мелите на новата тајна служба на револуционерната власт во Русија. Новата политичка полиција за кратко време прераснала во вистински гигант, скриена сенка на Кремљ - тајна служба чии шефови контролирале и диригирале со "војска" од милион официјални и околу седум милиони неофицијални вработени и соработници на КГБ. Оваа мегатајна полиција на Советскиот Сојуз, "држава во држава", во периодот на диктатурата на Сталин, целосно се отргнала од општествената контрола и се претворила во најголем злосторник и ликвидатор на советскиот народ. Монструозниот КГБ, според определени проценки, бил одговорен за смртта на околу 25 милиони луѓе, голем "данок во крв" и огромна цена за успешно "држење под контрола" на финовскиот Советски Сојуз. На 20 декември 1993 година, по на-

редба на рускиот претседател Борис Јелцин, КГБ била расформирана, но сепак продолжила да живее и натаму во нова, посовремена форма дури под тринаесет различни имиња, преживувајќи најголеми удари. Новите служби повторно почнале да го заземаат своето место под сонцето во новата реформирана политичка сцена во Русија. Последователниот избор на рускиот претседател, Владимир Путин повторно ја вовел Руската федерација во редот на земјите со зголемен авторитет во глобалното светско општење и влијание. Многумина го поставуваат прашањето дали поранешниот шеф на КГБ, Путин повторно настојува да ја воспостави големата руска империја?

КГБ ПРОТИВ ЦИА И ОБРАТНО

Интересна е позицијата на руската разузнавачка служба во ерата на Студената војна и нејзиниот однос кон другите западни служби, пред сè, релациите со американската ЦИА. Во 1955 година, советскиот воен претставник во Анкара, Олег Пенковски, прв пат пројавил интерес за соработка со ЦИА, но бил одбиен бидејќи Американците се плашеле да не е двоен агент. Неколку години подоцна тој станал соработник на оперативците на британската служба за разузнавање. Истовремено, ЦИА често се обидувала на своја страна да придобие руски разузнавачи и успевала во тоа. Меѓу нив, најпознати се советскиот илегалец Евгениј Рунге, како и многу попознатиот Рудолф Абел, полковник во советската служба. Рунге пребежал во ЦИА, бидејќи го изгубил интересот да работи за КГБ. Голема загуба за

руската страна претставувало и заминувањето на Владимир Николаевич Сахаров, резидент на КГБ во Кувајт, како и Владимир Кузицкин, вицеkonzул во Амбасадата на СССР во Иран. Сепак, американската разузнавачка служба можела многу малку да стори против КГБ. Со своето изолирано општествено уредување, СССР се покажал како неповредлив во сферата на шпионажата. Малкумината американски разузнавачи, кои работеле оперативно на територијата на Русија, биле крајно ограничени во своите движења и подлегнувале на постојано следење од руските офицери. Системот на внатрешна безбедност на тогашниот Советски Сојуз бил така организиран што регрутирањето агенти во земјата и изведувањето тајни операции било речиси невозможно. САД увиделе дека прибирањето информации за руската страна оди многу тешко, па почнале да подготвуваат оперативни планови за нова тактика во пристапот. Оттогаш, Американците наместо во лу-

електронски уреди за прислушување, потоа нови електронски средства за врски и сл.

СССР многу пати бил напаѓан и претставува најинтересна зона за влијание на речиси сите западни разузнавачки служби. Некои резултати се постигнувале преку одделни пребегани дипломати или припадници на КГБ. Советските стручњаци за контраразузнавање, во 1979 година пронашле уреди за прислушување во новата зграда на руската

биде загрозен со субверзии и пресврти. Со цел да се создаде што поголем хаос на Исток, кон крајот на деведесеттите години на минатиот век, било планирано дури и соборување на Горбачов, а потоа создавање услови републиките да почнат да се одделуваат од Советскиот Сојуз, со што би се создале претпоставки за доаѓање на ортодоксни групи на власт во Кремљ. Планиерите се откажале од таквите сценарија, сметајќи ги за големи залаци.

БОСФОРТ КАКО ЦЕНТАР НА СВЕТСКИТЕ ИНТЕРЕСИ

Копјата меѓу ЦИА од една и КГБ од друга страна се кршеле на територијата на Грција и на Турција, како стратешки области меѓу Истокот и Западот. Во една прилика, еден американски дипломат изјавил дека причина за интервенцијата во овие две земји во периодот по Втората светска војна било тоа што тие се наоѓале на стратешки најповолната положба на светот за ангажирање на западните воени сили. КГБ тука по малку била во дефанзива и своите активности ги насочувала само кон спречување на инфилтрацијата на странските агенти на руската територија додека, пак, западните служби имале офанзивна димензија на своето работење, обидувајќи се да добијат што поконтретни податоци за руското влијание во Босфорот и Каспискиот басен. Но, сепак, руските разузнавачи не седеле со скрстени раце и го неутрализирале секој внатрешен и надворешен обид на агентите и на шпионите да дојдат до релевантни информации за тајната руска политика и дипломатија. Битката меѓу Истокот и Западот во оваа сфера остави голем печат на XX век. Последиците се влечат до ден денешен во многу области: политички, безбедносни, геостратешки, економски. Некои велат Студената војна сè уште не е завршена. Таа сè уште е на сцената во еден помодерен и пософистициран облик.

Во практиката и начините на дејствување руската служба користела хемиски, биолошки и радиоактивни средства за остварување на своите цели. Тоа се ефекти на застрашување на внатрешниот и на надворешниот непријател. И покрај меѓународната осуда за користење на таквите средства, КГБ не се поколебала. Таа продолжила да врши опити со хемиски и со биолошки оружја за потребите на одбраната и безбедноста на земјата. Тука многу ѝ помогнал изумот на т.н. бинарна муниција. Разни експерименти со наркотици биле долгогодишна практика на КГБ. Еден од најчесто практикуваните методи на специјални дејства бил методот на асасинација т.е. физичко уништување на луѓето. Асасинацијата е можна иако е забранета со уредба. Таа се извршува со помош на најсовремени средства од биолошки карактер, хемиско-токсични елементи, огнено и студено оружје, отровни стрели и сл. Советските политички и воени кругови и во ерата на Студената војна ја користеле војната за остварување на своите цели, но во надворешната политика манифестирале пристапи со кои и без употреба на оружје ги остварувале своите империјалистички интереси.

ѓе, почнале да вложуваат во техника, машини и апаратура за полесно собирање податоци. Се развила нова технологија во која се вбројуваат шпионскиот авион У-2, опремен со камери и со

амбасада во Вашингтон. КГБ решил сите важни документи оттаму да бидат пренесени во Москва. Сепак, уште тогаш било јасно потенцирано дека режимот во Советскиот Сојуз не може да

ADNAN REISEN

STUTTGART

ADNAN D.o.o Lazani
 Tel.: 048 / 473 315
 Mob. 070 / 711 788

Büro Stuttgart
 Tel. 0711 / 8 17 78 72
 Fax 0711 / 8 17 78 73
 Mobil 0171 / 5 46 32 20
 e-mail: dautoski@web.de

Direktor Aljza Dautoski

70469 STUTTGART - Leobenerstr. 33 - FEUERBACH

FREIBURG
 OFFENBURG
 KARLSRUHE
 STUTTGART
 ULM
 AUGSBURG
 MÜNCHEN
 KUMANOVO
 SKOPJE
 GOSTIVAR
 KICEVO

↓ VERBINDUNG MIT SPOJUVANJE SO ↓
 STRUGA PRILEP
 OHRID BITOLA

BALI D.o.o Struga
 Mob. 070 / 247 920
 0173 / 9410324

Büro Freiburg
 Tel. 0761 / 500 235
 Mob. 0170 / 411 7693

Büro Offenburg
 Tel. 0781 / 17 48

Sekoja sreda, petok i nedela
 Germanija - MAKEDONIJA
 Sekoja sreda, sabota i nedela
 Makedonija - GERMANIJA

Informacii i rezervacii od 900 do 2100 časot